

[Udenrigsministeren]

Jeg tager dette frem, ikke fordi hr. Gert Petersen var inde på det her, men for at komme med en generel bemærkning, nemlig den, at indtil vi havde invasionen i Afghanistan, kunne vi faktisk glædeligvis se en udvikling i årene forinden, der var gået i den rigtige retning. Der havde været ganske positive tendenser, hvor forhandlinger på forskellige niveauer var foregået, og hvor man var kommet gennem SALT I- og SALT II-forhandlingerne. Vi var kommet i gang med Wienforhandlingerne omkring MBFR, og alt gik altså i den rigtige retning. Dér vil jeg gerne som en ganske fundamental betragtning sige til hr. Gert Petersen og andre, der har den samme opfattelse, at sådanne konkrete positive skridt har én eneste forudsætning, nemlig at der har ligget en erkendelse, som er blevet skabt af, at der var en given balance, og derfor – hvor kedeligt det end kan lyde – mener jeg ikke, man kommer bort fra, at denne givne balance stadig væk er forudsætningen for, at vi kan komme videre. For jeg tror ikke et øjeblik på den opskrift, som hr. Gert Petersen og andre gerne vil give os andre, gående på, at bare man tager initiativer, og bare man siger tingene tilstrækkelig kraftigt, skal det nok få tingene til at gå i den rigtige retning.

Hr. Gert Petersen nævner f.eks. ratifikationen af SALT II. Jeg beklager, at SALT II ikke er blevet ratificeret i Washington, men hvis hr. Gert Petersen tror, at hvis den danske regering eller andre regeringer bare højlydt siger: nu må I gøre det, så kommer man nærmere en ratifikation, så mener jeg, at hr. Gert Petersen vurderer det helt forkert.

Jeg har tidligere givet udtryk for regeringens syn, når det drejer sig om TNF. Vi kom med vort forslag, som jeg var inde på i mit første oplæg i december måned, og det vandt altså ikke tilslutning. Det, som vi i dag realistisk må gå ud fra, er nu, at beslutningen principielt er taget, og så er spørgsmålet: hvordan kan vi komme videre? Med de bemærkninger, jeg her har gjort, har jeg også sagt, at regeringen ikke kan være enig i formuleringen af det dagsordensforslag, som blev præsenteret af hr. Gert Petersen, hvorefter man med al sin styrke skal arbejde for, at gennemførelsen af NATOs decemberbeslutning officielt udsættes.

Derimod finder jeg, at man omkring TNF og beslutningen i december kan sige noget

andet. Da TNF-beslutningen blev truffet i NATO i december, blev der i communicatee udtrykt klar støtte til USAs beslutning, der baserede sig på konsultationer inden for alliancen, om at foreslå Sovjetunionen at indlede våbenkontrollforhandlinger så snart som muligt, under den forståelse bl.a., at de tosidede forhandlinger skulle ske inden for rammerne af SALT III.

Den amerikanske regering har, som jeg tidligere har nævnt flere gange, fulgt denne beslutning op og har over for Sovjetunionen understreget, at de første drøftelser vil kunne indledes øjeblikkeligt. Selv om endemålet er en aftale inden for rammerne af SALT III, er det af de amerikanske kontakter til Sovjetunionen understreget, at USA er rede til uden forudgående betingelser og uden forsinkelse at føre indledende forhandlinger, som det hedder.

Det er imidlertid regeringens opfattelse, at den spændte internationale situation og dermed det ugunstige klima for en snarlig videreførelse af SALT-processen betyder, at vi i endnu højere grad må arbejde for, at der kan komme gang i TNF-våbenkontrollforhandlingerne. Det kræver fleksibilitet fra begge sider og først og fremmest en bevægelse i Sovjetunionens hidtidige holdning. På denne baggrund er regeringen indstillet på at undersøge mulighederne for at frigøre forhandlingstilbuddet fra SALT-processen, idet vi finder, at et forhandlingsresultat, uanset dets mulige rent foreløbige karakter, altid på et senere tidspunkt vil kunne tages i betragtning i den samlede SALT-forhandlingsproces som sådan.

Så vil jeg til hr. Stinus, der kom ind på konferencen om ikke-spredning, sige, at jeg er helt enig med hr. Stinus om, at konferencen bliver både en vigtig og en vanskelig konference. Det må forventes – og det vil være helt forståeligt – at konferencen bl.a. vil blive præget af skuffelsen over manglende fremskridt inden for nedrustningsområdet. Fra dansk side vil vi være indstillet på at bidrage til en konstruktiv dialog med det sigte at nå frem til forhandlingsresultater, som vil indebære en styrkelse af det bestående internationale ikke-spredningsregime, som det udtrykkes, og ud fra en erkendelse af, at det må være en afgørende fælles interesse at bremse spredningen af kernevåben til flere stater. Og det ligger i naturlig forlængelse af